

UNIVERZALNA DEKLARACIJA O SPRJEČAVANJU I SUZBIJANJU PRISILNOG UZIMANJA ORGANA

Preambula

UZIMAJUĆI U OBZIR da Opća deklaracija o ljudskim pravima priznaje urođeno dostojanstvo i jednaka i neotuđiva prava svih članova ljudske obitelji kao temelj slobode, pravde i mira u svijetu te da su sve države posvećene promicanju općeg poštivanja, poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te da su sve zemlje postigle zajedničko razumijevanje tih prava i sloboda, što je iznimno važno za potpuno ostvarivanje ove obveze;

UZIMAJUĆI U OBZIR da Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima priznaje da se svaka država stranka ovog Pakta obvezuje poštivati i jamčiti na svom teritoriju i pod svojom jurisdikcijom svim pojedincima prava priznata u ovom Paktu, bez ikakve diskriminacije poput pitanja rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili društvenog podrijetla, imovine, rođenja ili drugog statusa, te da bi pojedinac, koji ima obveze prema drugim pojedincima i zajednici kojoj pripada, trebao nastojati promicati i poštivati koja su u njemu priznata;

UZIMAJUĆI U OBZIR Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu uporabe biologije i medicine: Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini (1997., ETS br. 164) i Dodatni protokol uz Konvenciju o ljudskim pravima i biomedicini o transplantaciji organa i tkiva (2002., ETS br. 186);

UZIMAJUĆI U OBZIR da je slobodni, dobrovoljni i informirani pristanak preduvjet za etičko darivanje organa, a međunarodne medicinske organizacije napominju da zatvorenici lišeni slobode ne mogu dati slobodan pristanak te da je praksa dobivanja organa od zatvorenika kršenje etičkih smjernica u medicini;

UZIMAJUĆI U OBZIR da su UN-ov Odbor protiv mučenja i Posebni izvjestitelj UN-a za mučenje i druga okrutna, neljudska ili ponižavajuća postupanja ili kažnjavanje izrazili zabrinutost zbog navoda o uzimanju organa i pozvali Vladu Narodne Republike Kine da poveća odgovornost i transparentnost svog sustava za transplantaciju organa te kazni odgovorne za zlouporabe;

UZIMAJUĆI U OBZIR da Vlada Narodne Republike Kine nije na odgovarajući način pojasnila izvore organa na zahtjev Manfreda Nowaka, bivšeg Posebnog izvjestitelja Ujedinjenih naroda za mučenje i druga okrutna, nečovječna ili ponižavajuća postupanja ili kažnjavanja;

UZIMAJUĆI U OBZIR da je cilj Konvencije Vijeća Europe protiv trgovine ljudskim organima spriječiti i suzbijati slučajeve u kojima se uklanjanje provodi bez slobodnog, obaviještenog i izričitog pristanka živog ili umrlog davatelja, ili u slučaju umrlog davatelja bez ovlaštenja u skladu s nacionalnim pravom, kao i zaštititi prava žrtava kriminalizacijom određenih djela i olakšavanjem nacionalne i međunarodne suradnje u borbi protiv trgovine ljudskim organima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da je 2019. godine u Londonu osnovan Međunarodni nezavisni sud za Kinu, kojim je predsjedao Sir Geoffrey Nice QC, koji je radio na Međunarodnom kaznenom sudu za bivšu Jugoslaviju i vodio tužiteljstvo protiv Slobodana Miloševića, zaključio da se ubijanje zatvorenika u Kini radi transplantacije organa nastavlja te da su glavne žrtve zatočeni sljedbenici duhovne discipline Falun Gong i da je nedvojbeno dokazano da su zločini protiv čovječnosti počinjeni protiv Falun Gong i Ujgura;

PREPOZNAJUĆI potrebu promicanja bliske međunarodne suradnje u cilju učinkovitog sprječavanja i suzbijanja zločina protiv čovječnosti prisilnog uzimanja organa.

Članak 1

- (1) Ljudi se rađaju slobodni i jednaki u dostojanstvu i pravima. Oni su obdareni razumom i savješću te trebali bi se odnositi jedni prema drugima u duhu bratstva.
- (2) Svatko ima pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost.

Članak 2

- (1) Svatko ima pravo na sva prava i slobode navedene u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, bez razlike u pogledu rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog podrijetla, imovine, rođenja ili druge okolnosti.
- (2) Ne pravi se razlika na temelju političkog, jurisdikcijskog ili međunarodnog statusa države ili teritorija kojem osoba pripada, neovisno o tome da li je pod nadzorom, neovisan ili pod bilo kojim drugim ograničenjem suvereniteta.

Članak 3

- (1) Svatko ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti; ovo pravo uključuje slobodu promjene vjere ili uvjerenja i slobodu, bilo sam ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, da ispoljava svoju vjeru ili uvjerenje u nastavi, praksi, bogoslužju i obredima.
- (2) Ubijanje ugroženih zatvorenika u svrhu oduzimanja i prodaje njihovih organa za transplantaciju ozbiljno je i nedopustivo kršenje temeljnog prava na život.

Članak 4

Sve vlade suzbijati će i sprječavati će uzimanje organa kriminalizacijom određenih djela i olakšavanjem kaznenog progona uzimanja organa na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Članak 5

- (1) Sve vlade poduzeti će potrebne zakonodavne i druge mjere u njihovom nacionalnom zakonodavstvu za kriminaliziranje namjernog uklanjanja ljudskih organa živim ili umrlim darivateljima, ako se uklanjanje vrši bez slobodnog, obaviještenog i izričitog pristanka živog ili umrlog davatelja, ili, u slučaju umrlog davatelja, ako oduzimanje nije dopušteno prema njihovom nacionalnom pravu.

(2) Svaki davatelj organa za transplantaciju mora dati pisani pristanak za davanje. Ove bi suglasnosti trebale biti na raspolaganju za uvid međunarodnim službenicima za ljudska prava.

Članak 6

Sve će vlade poduzeti potrebne zakonodavne i druge mjere, u skladu s načelima svog domaćeg prava, kako bi osigurale učinkovitu kriminalističku istragu i kazneni progon zločina radi suzbijanja i sprječavanja uzimanja organa u skladu s relevantnim važećim međunarodnim konvencijama.

Članak 7

Sve vlade međusobno će surađivati, u skladu s relevantnim primjenjivim međunarodnim konvencijama i regionalnim instrumentima i aranžmanima dogovorenim na temelju jedinstvenog ili uzajamnog zakonodavstva i svog domaćeg prava, u najvećoj mogućoj mjeri, u svrhu istraga ili postupaka koji se odnose na kaznena djela radi suzbijanja i sprječavanja prisilnog uzimanja organa u skladu s međunarodnim konvencijama.

Članak 8

Sve vlade pozvat će Komunističku partiju Kine da okonča ugnjetavanje, zatvaranje i zlostavljanje praktikanata Falun Gong i drugih pritvorenika savjesti; okončati prisilno uklanjanje organa svim zatvorenicima; otvoriti sve zatočeničke centre i logore za slobodnu i neovisnu međunarodnu istragu zločina uzimanja organa.

Članak 9

Sve vlade će

- (1) pozvati zdravstvene djelatnike da aktivno odvrćaju svoje pacijente od odlaska na transplantaciju u Kinu;
- (2) pozvati zdravstvene djelatnike da ne obučavaju kineske liječnike ili medicinsko osoblje za operaciju transplantacije ili da ne pružaju istu obuku u svojim zemljama kineskim liječnicima ili medicinskom osoblju;
- (3) pozvati medicinske časopise da odbiju publikacije o "kineskom iskustvu" u transplantacijskoj medicini;
- (4) ne izdaju vize kineskim zdravstvenim radnicima koji žele proći obuku o transplantaciji organa ili tkiva u inozemstvu;

(5) ne sudjeluju na međunarodnim seminarima, simpozijima ili konferencijama kineskih liječnika u području transplantacije i transplantacijske kirurgije.

Članak 10

Sve vlade zabranit će ulazak svim osobama za koje se zna da su izravno ili neizravno uključene u vađenje organa.

Članak 11

Svaka država ili nadležnost mora osigurati jednak pristup transplantacijskim uslugama kako bi se pravilno prikupljale, analizirale i razmjenjivale informacije o nezakonito stečenim ljudskim organima u suradnji sa svim relevantnim tijelima, te pružale informacije za jačanje izobrazbe zdravstvenih djelatnika i relevantnih dužnosnika.

Članak 12

Svaka država ili nadležnost trebala bi promicati kampanje podizanja svijesti o nezakonitosti prisilnog uzimanja organa.

Članak 13

Provedba odredbi ove Deklaracije osigurat će se bez diskriminacije po bilo kojem temelju, poput spola, rase, boje kože, jezika, dobi, vjere, političkog ili bilo kojeg drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog podrijetla, nacionalne manjine, imovine, rođenja, seksualne orijentacije, zdravlja, invaliditeta ili drugog statusa.

26. rujna 2021. godine

